

Klima-, Energi- og
Forsyningsministeriet

Klima-, Energi- og Forsyningsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Ministeren

Dato
7 juni 2021

J nr. 2021 - 1831

Klima-, Energi- og Forsyningsudvalget har i brev af 23. april stillet mig, erhvervsministeren, miljøministeren samt indenrigs- og boligministeren følgende spørgsmål 362 alm. del, som vi hermed skal besvare. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra udvalget ifm. afholdelse af samråd Q.

Spørgsmål 362

Vil ministrene redegøre for, hvilke aktører der er involveret og ressortfordelingen mellem de forskellige myndigheder med hensyn til energiplanlægning og øvrige regler og krav, herunder klageproces, som har betydning for opsætning af vindmøller, såvel landvindmøller som havvindmøller?"

Svar

Der er i nedenstående svar taget udgangspunkt i ministerier, der er involveret i energiplanlægningen af landvindmøller såvel som havvindmøller.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet

Landvindmøller

Klima- Energi- og Forsyningsministeriet har overordnet ressort over følgende dele, der har betydning for opsætning af landvindmøller fsva. energiplanlægning og øvrige regler og krav i den forbindelse:

Energistyrelsen afholder og administrerer de teknologineutrale udbud af pristillæg til bl.a. landvindmøller jf. VE-loven. Derudover administrerer Energistyrelsen de tidligere pristillægsordninger til landvindmøller, som følger af VE-loven.

Energistyrelsen administrerer bekendtgørelse for teknisk certificering og service af vindmøller (BEK nr 1773 af 30/11/2020), hvori der er krav om bl.a. hhv. type- og projektcertifikat for vindmøller, der opstilles i Danmark.

Energistyrelsen står for implementeringen af EU-regulering og sikrer i øvrigt det fornødne lovgrundlag for netvirksomhedernes og Energinets tarifiering af forbrugere og producenter. Netvirksomhederne og Energinet udvikler de faktiske tarifmetoder inden for lovens rammer, og den uafhængige regulator Forsyningstilsynet har ansvaret for at godkende tarifmetoderne.

**Klima-, Energi- og
Forsyningsministeriet**

Holmens Kanal 20
1060 København K

T: +45 3392 2800
E: kefm@kefm.dk

www.kefm.dk

Side 1/7

Energistyrelsen udsteder bevillinger til at drive kollektivt elforsyningsnet og har ansvaret for implementeringen af reglerne, der sikrer tredjepartsadgang til det kollektive elnet.

Energistyrelsen administrerer reglerne for tilslutning af landvindmøller til elforsyningsnettet.

Energistyrelsen udsteder elproduktionsbevillinger, der er obligatoriske for elproduktion fra landvindmølleanlæg over 25 MW jf. elforsyningsloven.

Havvindmøller

Klima- Energi- og Forsyningsministeriet har overordnet ressort over følgende dele, der har betydning for opsætning af havvindmøller på havet og øvrige regler og krav i den forbindelse.

Opsætning af havvindmøller på havet kan ske efter åben dør-ordningen eller statslige udbud.

For åben dør-ordningen gælder, at klima-, energi- og forsyningsministeren er bemyndiget til at udstede tilladelser til at foretage forundersøgelser for ansøgninger om forundersøgelsestilladelse modtaget efter 1. januar 2017. Før 2017 var kompetencen delegeret til Energistyrelsen. Energistyrelsen er desuden bemyndiget til at godkende rapport om forundersøgelser efter reglerne i lov om fremme af vedvarende energi og til at udstede øvrige tilladelser til opsætning og drift af havvindmøller under åben dør-ordningen.

For havvindmøller opstillet efter udbud gælder, at Energistyrelsen pålægger Energinet at udarbejde SMV'er. Energistyrelsen er for udbudsparker bemyndiget til at udstede forundersøgelsestilladelserne samt øvrige tilladelser til opsætning og drift af havvindmøller efter udbud, og til at godkende forundersøgelserne. Dertil kommer, at Energistyrelsen afholder og afgør selve udbuddet.

Energistyrelsen udsteder derudover elproduktionsbevillinger, der er obligatoriske for elproducerende anlæg over 25 MW, jf. *elforsyningsloven*. Dette er relevant for såvel udbudsparker som parker etableret efter åben dør-ordningen.

Energiklagenævnet er klageinstans for alle tilladelser, godkendelser og bevillinger udstedt af klima-, energi- og forsyningsministeren samt Energistyrelsen. Der kan i særlige tilfælde være klageadgang til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Dette gør sig eksempelvis gældende for Energistyrelsens screeningsafgørelser i henhold til miljøvurderingslovens § 21.

Energiplanlægning på havet

Den overordnede energiplanlægning på havet sker i et samarbejde med øvrige myndigheder, herunder erhvervsministeriet, miljøministeriet m.fl. Der kan etableres

VE i de områder, der er udlagt hertil i havplanen. Hvis der er ønske om at etablere VE andre steder, kræver det ændring af havplanen.

Miljøministeriet

Miljøministeriet oplyser, at der ikke er regler om energiplanlægning i de regler, Miljøministeriet har ressortansvar for.

Miljøministeriet har ansvaret for at udpege Natura 2000-områder, jf. lov om miljømål m.v. for internationale naturbeskyttelsesområder (Miljømålsloven), hvorefter miljøministeren udpeger internationale naturbeskyttelsesområder på land og på havet. Når et område er udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde, er regionsråd, kommunalbestyrelser og statslige myndigheder ved udøvelse af beføjelser i medfør af lovgivningen i øvrigt forpligtet af udpegningen.

Udpegning af Natura 2000-områder sker ved bekendtgørelse, jf. bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

Regler om vurdering af, om planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område (habitatvurdering) og den generelle artsbeskyttelse er sektorimplementeret, dvs. at Miljøministeriets regler i habitatbekendtgørelsen kun gælder ved tilladelse mv. efter de regler, der i øvrigt hører under Miljøministeriet, mens andre ministerier har lignende regler i de regler, der hører under deres ressort, fx VE-loven og planhabitatbekendtgørelsen.

Ved siden af reglerne i habitatbekendtgørelsen om generel artsbeskyttelse i administration af lovgivningen, gælder et generelt forbud efter naturbeskyttelseslovens kapitel 5 (§ 29 a m.fl.) mod at beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for bilag IV-arter. Jagt- og vildtforvaltningsloven indeholder også en række bestemmelser om artsbeskyttelse for dyr, herunder særligt fugle, ligesom den indeholder regler om vildtreservater, som spiller en stor rolle i beskyttelsen af Natura 2000-områder mod forstyrrelser. Artsfredningsbekendtgørelsen supplerer jagt- og vildtforvaltningsloven og naturbeskyttelseslovens kapitel 5, og indeholder regler om fredning af vildtlevende fugle (og deres reder) samt arter, der er beskyttet af habitatdirektivet, forbud mod jagt på visse arter, forbud mod handel med arterne m.v.

Reglen i naturbeskyttelsesloven er subsidiær i forhold til reglerne om artsbeskyttelse, som skal varetages ved habitatvurdering efter den relevante sektorlovgivning, men finder anvendelse, hvis en aktivitet ikke forudsætter forudgående myndighedsbehandling, f.eks. hvis der ikke er krav om tilladelse eller dispensation fra en myndighed.

Hensynet til beskyttede arter bør inddrages så tidligt som muligt i beslutningsprocessen, hvor der ansøges om en tilladelse eller lignende eller udarbejdes en plan.

Der kan være situationer, hvor den meget konkrete håndtering af bilag IV-arterne kan være vanskelig at vurdere i fx en overordnet planlægning, der skal følges op af efterfølgende konkret sagsbehandling eller detailplanlægning, og endelig stillingtagen derfor må udskydes. Udskydes endelig stillingtagen, indebærer det risiko for, at de efterfølgende tilladelser m.v. ikke kan gives som forudsat i den overordnede plan. De efterfølgende tilladelser/detailplaner er selvstændigt bundet af kravet om at varetage bilag IV-hensyn. Det bør i givet fald fremgå af den overordnede plan, at denne risiko foreligger.

Det er Miljøstyrelsen, der i forbindelse med høringer efter planloven varetager de nationale interesser i forhold til Miljøministeriets ressort, jf. oversigt over nationale interesser. Miljøstyrelsen tager stilling til, om styrelsen skal anmode Indenrigs- og Boligministeriet om at fremsætte indsigelse mod kommunens planforslag på Miljøstyrelsens vegne. Når planen er endeligt vedtaget, har de klageberettigede adgang til at klage til Planklagenævnet i forhold til retlige spørgsmål.

I forhold til miljøvurdering af planer og programmer er det de planlæggende myndigheder, der har ansvaret for at gennemføre en miljøvurdering af planen/programmet, såfremt planen/programmet er omfattet af miljøvurderingsloven. I forhold til de konkrete projekter er det kommunalbestyrelsen, der har myndighedskompetencen for projekter på land.

Miljøministeriet har ansvaret for bekendtgørelsen om støj fra vindmøller, der er udstedt i medfør af miljøbeskyttelsesloven og havmiljøloven, og hvis støjgrænser gælder for driften af både land- og havvindmøller. I de miljøvurderinger, der ligger til grund for planprocesserne, gennemføres støjregninger, der skal påvise, at støjbekendtgørelsens støjgrænser vil blive overholdt. Opstilling af vindmøller på land skal anmeldes til kommunalbestyrelsen, der fører tilsyn med, at bekendtgørelsens bestemmelser overholdes. For havvindmøller er det Miljøstyrelsen, der er tilsynsmyndighed. Opstilling af vindmøller på havet skal ikke anmeldes til Miljøstyrelsen.

Miljøministeriet har også ansvaret for skovloven, der indeholder regler om fredskov. Hvis man fx ønsker at opstille vindmøller i fredskov, så vil dette kræve enten en ophævelse af fredskovspligten eller en dispensation efter skovloven.

Miljøministeriet har også ansvaret for havstrategiloven, der bl.a. hjemler fastsættelse af miljømål og indsatsprogram, som binder andre offentlige myndigheder.

Miljøministeriet har endvidere ansvaret for naturbeskyttelsesloven, der blandt andet indeholder regler om forbud mod tilstandsændring inden for strandbeskyttede og klitfredede arealer samt regler om beskyttelseslinjer for placering af bebyggelse mv. ved søer, vandløb, skove, fortidsminder og kirker. Placering af byggeri og anlæg, herunder energianlæg som vindmøller og solcelleanlæg, inden for strandbeskyttede og klitfredede arealer forudsætter Kystdirektoratets forudgående dispensation. En dispensation må ikke udnyttes før klagefristens udløb, dvs. fire uger.

Kystdirektoratet påser overholdelsen af bestemmelserne om strandbeskyttelse og klitfredning, hvor det fsva. søer, vandløb, skove, fortidsminder og kirker er kommunalbestyrelsen, der påser overholdelsen af disse regler. Afgørelserne kan påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. En klage har opsættende virkning.”

Indenrigs- og Boligministeriet

Indenrigs- og Boligministeriet oplyser, at den fysiske planlægning for landvindmøller reguleres i medfør af planloven, som fastlægger, at det er landets kommuner, der er ansvarlige for den fysiske planlægning for opstilling af vindmøller.

Alle kommuner har i medfør af planloven pligt til at opretholde og vedligeholde en kommuneplan. Planen formidler kommunalbestyrelsens prioriteringer i relation til arealanvendelsen i kommunen og skal bl.a. indeholde retningslinjer for beliggenheden af tekniske anlæg, herunder arealer til vindmøller. Det følger endvidere af vindmøllebekendtgørelsen, at der kun må opstilles vindmøller inden for områder, der er udpeget hertil i kommuneplanens retningslinjer, bortset fra visse mindre husstandsmøller. Ved udpegningen af vindmølleområder skal kommunerne foretage en afvejning af en lang række interesser, som kan være modstridende, fx hensynet til beskyttelsen af landskabet og naturværdier over for hensynet til udbygningen med vedvarende energi.

Kommuneplaner skal indeholde rammer for, hvad der kan bestemmes i lokalplaner for de enkelte dele af kommunen, herunder rammer for lokalplanlægning for vindmølleområder. Rammen skal indeholde bestemmelser om møllernes forventede maksimale antal og totalhøjde. Større vindmøller vil som udgangspunkt udløse lokalplanpligt. Det betyder, at kommunen skal tilvejebringe en lokalplan, inden anlægsarbejde må påbegyndes.

En lokalplan for et vindmølleområde skal indeholde bestemmelser om møllernes præcise placering, antal, mindste og største totalhøjde samt udformning. Der må ikke gives tilladelse efter planloven til vindmøller nærmere nabobeboelse end fire gange møllens totalhøjde. Kommunerne må ikke fastsætte retningslinjer med generelle bestemmelser i kommuneplanen, der øger dette afstandskrav til nabobeboelse, eller fastsætte retningslinjer med generelle bestemmelser om vindmøllers totalhøjde.

Det følger af planhabitatbekendtgørelsen, at kommuner i forbindelse med planlægning efter planloven skal foretage en vurdering af forholdet til internationale naturbeskyttelsesområder og arter, som er beskyttet efter EU's naturbeskyttelsesdirektiver.

Indenrigs- og boligministeren skal fremsætte indsigelse over for forslag til kommuneplan og ændringer til en kommuneplan, der ikke er i overensstemmelse med nationale interesser i kommuneplanlægningen. For alle ministerområder gælder derudover, at en minister kan fremsætte indsigelse mod et lokalplanforslag ud fra de

særlige hensyn, som ministeren varetager. Retten til at fremsætte indsigelse gælder også for stiftsøvrigheden. En indsigelse mod et planforslag indebærer, at planen først kan vedtages endeligt, når der er opnået enighed mellem parterne om nødvendige ændringer. Nabokommuner kan også gøre indsigelse mod en anden kommunes planlægning, hvis forslaget har væsentlig betydning for kommunens udvikling. Uafklarede spørgsmål kan af parterne indbringes for indenrigs- og boligministeren.

Erhvervsministeriet

Erhvervsministeriet oplyser i denne forbindelse følgende:

Den maritime fysiske planlægning for havvindmøller reguleres med hjemmel i havplanloven¹, som fastlægger, at erhvervsministeren gennemfører en planlægning for de danske havområder, herunder for energisektoren til søs.

Forslag til Danmarks første havplan er i øjeblikket i høring og med planen udlægges udviklingszoner til vedvarende energi samt udviklingszoner til vedvarende energi og energiøer. Statslige og kommunale myndigheder må efter offentliggørelsen af forslaget til havplan ikke efter anden lovgivning vedtage planer om eller meddele tilladelser m.v. til anlæg eller arealanvendelser, der er i strid med forslaget. Der kan således efter den 31. marts 2021 alene planlægges for eller meddeles tilladelser m.v. til VE-anlæg på havet, såfremt dette sker inden for de i havplanen udlagte udviklingszoner hertil.

Derudover er der under Erhvervsministeriets ressort en række nævn, som sekretariatsbetjenes af Nævnenes Hus, der er en styrelse under Erhvervsministeriet, som behandler klager over vindmølleprojekter.

Nævnene er uafhængige og domstolslignede. Nævnene påser, at lovgivningen inden for deres kompetenceområder overholdes.

Planklagenævnet

Nævnet behandler klager over vedtagelse af planer efter planloven, herunder kommuneplaner, kommuneplantillæg og lokalplaner, som muliggør større vindmølleprojekter. I forbindelse med disse planer bliver der normalt også udarbejdet en miljøvurdering efter miljøvurderingsloven (SMV), som munder ud i en miljørapport og en sammenfattende redegørelse, der typisk vedtages samtidig med den eller de planer, de vedrører. Disse påklages tit samtidig med planerne. I enkelte tilfælde træffes en screeningsafgørelse efter miljøvurderingsloven om, at planen ikke skal miljøvurderes. Dette sker typisk i forbindelse med vedtagelse af forslag til planen. I forbindelse med både planvedtagelser og miljørapporter/miljøscreeninger skal habitatdirektivet overholdes (Natura 2000 og bilag IV-arter). Planklagenævnet behandler ofte klagepunkter i forhold til habitatdirektivet i klagesagerne.

¹ Bekendtgørelse nr. 400 af 6. april 2020 af lov om maritim fysisk planlægning med senere ændringer.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet

Nævnet behandler klagesager om dispensation efter naturbeskyttelseslovens § 3, der kan være nødvendig i forbindelse med planlægning af større vindmølleprojekter, hvor projektområdet er beliggende i et beskyttet naturområde. Nævnet behandler endvidere sager vedrørende dispensationer efter naturbeskyttelsesloven i øvrigt - blandt andet i forhold til beskyttelseslinjer, som f.eks. strand, skov og fortidsminder, samt sager om dispensationer til at foretage ændringer inden for et fredet område. Nævnet behandler ligeledes sager efter miljøvurderingsloven om screeningsafgørelser af konkrete projekter (SMV) samt tilladelser efter foretaget vurdering af virkninger for miljøet (VVM), herunder tilladelser i forbindelse med vindmølleprojekter på land.

Energiklagenævnet

Nævnet behandler klager over Energistyrelsens tilladelser til at etablere havvindmøller. Det kræver tre tilladelser at opstille havvindmøller; en forundersøgelsestilladelse, en etableringstilladelse og en tilladelse til at udnytte energien. Alle tre tilladelser (afgørelser) kan påklages til Energiklagenævnet i medfør af Lov om fremme af vedvarende energi. Energiklagenævnet vil også i nogle tilfælde skulle tage stilling til en klage over en miljøvurdering efter miljøvurderingsloven (SMV/VVM) på samme måde som Planklagenævnet og Miljø- og Fødevarerklagenævnet.

Derudover vil Klagenævnet for Udbud kunne få klager over projekter om vindmølleprojekter, som det offentlige udbyder.

Det bemærkes, at der i nogle tilfælde skal indgives klage til flere nævn, da samme projekt kan kræve afgørelser, der er truffet i henhold til forskellige regelsæt.

Med venlig hilsen

Dan Jørgensen